

MONTESSORI COLLEGE EINDHOVEN

**HAVO
2^E FASE**

**EXAMENREGLEMENT
2022 - 2024**

EXAMENREGLEMENT HAVO

INHOUDOPGAVE pagina:

Examenreglement havo:

Hoofdstuk I Algemene bepalingen.....	3
Hoofdstuk II Inhoud van het examen havo	5
Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen	6
Hoofdstuk IV Centraal examen	11
Hoofdstuk V Uitslag herkansing en diplomering.....	13
Hoofdstuk VI Overige bepalingen	16
Hoofdstuk VII Slot- en overgangsbepalingen.....	18
Op het examen afgewezen leerlingen	19
Periode-indeling programma toetsing en afsluiting havo 4/5	19
Overgangsnormen van havo 4 naar havo 5.....	19
Doubleren havo 4	20

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. **Begripsbepalingen**

In dit reglement wordt verstaan onder:

de wet	: Wet voortgezet onderwijs 2020
de minister	: de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
inspectie	: de inspectie, bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht
het bevoegd gezag	: het College van Bestuur van Summa College, dan wel – krachtens delegatie – de schooldirecteur
(school)directeur	: binnen het bestuursreglement de persoon met eindverantwoordelijkheid bij het Montessori College ROC Eindhoven
examensecretaris	: de centrale contactpersoon in de informatiestroom en organisatie rondom schoolexamen en centraal examen
examencoördinator	: de persoon die is belast met de coördinatie van het schoolexamen en het centraal examen
kandidaat	: een ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten
gecommitteerde	: een gecommitteerde in de zin van artikel 2.56, zesde lid, van de wet, belast met het toezicht op het eindexamen of een deel daarvan
examinator	: degene die belast is met het afnemen van het examen
vakken	: vakken, deelvakken en andere programmaonderdelen
kunstvakken	: de vakken behorende tot de beeldende vorming
eindexamen	: een examen in het geheel van de voor het desbetreffende eindexamen voorgeschreven vakken
schoolexamen	: verzameling toetsen en praktische opdrachten verspreid over de bovenbouw van de middelbare school
centraal examen	: afsluitende onderdeel van het eindexamen van het voortgezet onderwijs
college	: College voor toetsen en examens
PTA	: programma van toetsing en afsluiting – andere benaming voor het schoolexamen
herkansing	: het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen
examenstof	: de aan de kandidaat te stellen eisen
toets	: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht
profielwerkstuk	: het in art. 4 bedoelde profielwerkstuk

Artikel 2. **Toelating tot het eindexamen van een school**

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Het bevoegd gezag kan tot het eindexamen toelaten kandidaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven.
3. Als voorwaarde voor toelating voor het centraal examen dient de kandidaat het schoolexamen in het betreffende vak te hebben afgerond.
4. Deelname aan de geplande toetsen is verplicht.

Artikel 3. **Afnemen eindexamen**

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur wijst een van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen. De secretaris van het eindexamen is tevens secretaris van de deeleindexamens.

Artikel 4. **Indeling eindexamen; profielwerkstuk**

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen havo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
3. Het profielwerkstuk in het havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 320 uur of meer.

Artikel 5. **Onregelmatigheden**

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden kunnen zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.
Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie, voor zover de laatstgenoemde mogelijkheid aanwezig is.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de directeur of de examencoördinator de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de directeur geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen drie dagen, nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen

geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

5. Een besluit tot ontzegging van de verdere deelname aan het volgende schoolexamen of het volgende onderdeel van het centraal examen wordt niet eerder ten uitvoer gebracht dan nadat de commissie van beroep uitspraak heeft gedaan.

Adressering:

Commissie van Beroep inz. Montessori College
Postbus 6101
5600 HC Eindhoven

HOOFDSTUK II

INHOUD VAN HET EINDEXAMEN HAVO

Artikel 6. **Vakken en profielwerkstuk eindexamen havo**

1. Het eindexamen havo omvat in elk geval:
 - a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.10 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020;
 - b. de vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 2.11 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020; en
 - c. ten minste een vak met een normatieve studielast van ten minste 320 uur van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.12 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, met dien verstande dat een door het bevoegd gezag vast te stellen vak alleen onderdeel is van het eindexamen voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. In plaats van de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen havo ter keuze van de examenkandidaat overeenkomstige vakken als bedoeld in artikel 2.13 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 op het niveau van vwo omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het derde lid gekozen wordt.
3. Naast de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen havo ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.
4. Het profielwerkstuk van het eindexamen havo heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze aan het profielwerkstuk gekoppelde vakken heeft een omvang van 320 uur of meer.

Artikel 7. **Vrijstellingen vakken eindexamen havo**

De examenkandidaat is bij het eindexamen vrijgesteld van het vak waarvoor:

1. een vrijstelling geldt van het volgen van onderwijs op grond van artikel 2.14 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020; of
2. een ontheffing is verleend voor het volgen van onderwijs op grond van artikel 2.33, vierde lid, van de wet.

Artikel 8. **Minimumeis overeenstemming eindexamenvakken met schoolsoort of leerweg van inschrijving**

Indien het eindexamen een of meer vakken omvat van een andere schoolsoort of leerweg dan die waarvoor de examenkandidaat als leerling is ingeschreven, behoort

ten minste een vak van de schoolsoort of leerweg van inschrijving tot de voorgeschreven eindexamenvakken.

HOOFDSTUK III REGELING VAN HET EINDEEXAMEN

Afdeling 1. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 9. **Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting**

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs stelt een examenreglement vast. Het examenreglement bevat in elk geval informatie over de maatregelen, bedoeld in artikel 5, en de toepassing daarvan, alsmede regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen, de herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, en wat scholen voor voortgezet onderwijs betreft, de samenstelling en het adres van de in artikel 5 bedoelde commissie van beroep. Ten aanzien van de herkansing wordt in elk geval bepaald, in welke gevallen een herkansing mogelijk is. Ook kan worden bepaald dat tot die gevallen kunnen behoren gevallen dat de kandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest, aan de desbetreffende toets deel te nemen.
2. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs, respectievelijk de examencommissie vavo, stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. Het programma vermeldt in elk geval:
 - a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
 - b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen;
 - c. de wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen;
 - d. de wijze van herkansing van het schoolexamen;
 - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.
4. Het examenreglement is vastgesteld door het bevoegd gezag en ter instemming voorgelegd aan de ondernemingsraad.

Afdeling 2. Schoolexamen

Artikel 10. **Examendossier**

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm.

Artikel 11. **Gang van zaken tijdens het schoolexamen**

1. Tassen moeten afgesloten vooraan of achteraan in de examenruimte worden geplaatst.

2. Telefoons dienen uit te staan en in de tas te worden opgeborgen. Ook horloges en petten moeten in de tas worden opgeborgen.
3. Geschreven teksten moeten met pen gemaakt zijn, tenzij in de opgave anders is aangegeven.
4. Het gebruik van toegestane hulpmiddelen (tabellen, woordenboek) wordt vooraf door de vakdocent bekend gemaakt en vermeld op de opgaven.
5. Kandidaten mogen tijdens het schoolexamen geen spullen van elkaar lenen. Ook bij vertrek mogen geen spullen aan iemand gegeven of van iemand ontvangen worden.
6. Het schoolexamenwerk wordt gemaakt op door de school verstrekt papier. Op elk blaadje dient de kandidaat zijn naam te vermelden. Dit geldt ook voor het kladpapier.
7. Het eerste uur van de schoolexamenzitting mogen kandidaten de examenruimte niet verlaten.
8. Na afloop van de zitting levert de kandidaat de opgaven, uitwerkingen en aantekeningen, respectievelijk kladpapier, in bij de toezichthouder en tekent de protocollijst met vermelding van tijdstip van vertrek.
9. De kandidaat mag gedurende de zitting de examenruimte niet verlaten zonder toestemming van een toezichthouder.

Artikel 12. Tijdstip afsluiting schoolexamen in bijzondere gevallen

1. In de gevallen, bedoeld in artikel 3.17 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, wordt het schoolexamen in het vak waarop dit schoolexamen betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van het centraal examen in dat vak.
2. Indien het centraal examen overeenkomstig artikel 2.56, vierde lid, van de wet wordt afgesloten in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.

Artikel 13. Beoordeling schoolexamen

1. Het eindcijfer voor het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de cijfers die voor de onderdelen van het schoolexamen aan de kandidaat zijn gegeven.
2. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
3. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal. Indien het eindcijfer schoolexamen een cijfer is met twee of meer decimalen wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal, met dien verstande dat deze decimaal met 1 wordt verhoogd indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is.
4. In afwijking van lid 2, wordt het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elke leerweg beoordeeld met "voldoende" of "goed". Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerlingen en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
5. Het profielwerkstuk is een examenonderdeel en kan niet afgerond worden met een cijfer lager dan een 4.0. Indien lager, dient de leerling de herkansingsmogelijkheid van toetsblok 2 in te zetten om te repareren.
6. De mogelijkheid van herkansing is niet van toepassing op het in lid 4 genoemde onderdeel van het schoolexamen.

Artikel 14. Bezwaar tegen beoordeling gemaakt werk schoolexamen

Een kandidaat die bezwaar maakt tegen de beoordeling van een onderdeel van het schoolexamen bespreekt dit in eerste instantie met de vakdocent en/of mentor. Indien

de uitkomst hiervan onbevredigend is voor de kandidaat, kan hij binnen één week na bekendmaking van de uitslag van dit onderdeel van het schoolexamen schriftelijk bezwaar indienen bij de examencommissie.

Artikel 15. **Verstreking beoordeling schoolexamen**

1. Voor de aanvang van het centraal examen verstrekt de directeur aan de examenkandidaat:
 - a. het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
 - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
 - c. de beoordeling van het profielwerkstuk; en
 - d. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier, bedoeld in artikel 10.
2. De directeur en de examensecretaris tekenen voor de verstreking van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
3. De examenkandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.

Artikel 16. **Examencommissie**

1. Taken en bevoegdheden van de examencommissie:
 - a. Een examencommissie heeft ten minste de volgende taken en bevoegdheden:
 1. het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen);
 2. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen.
 - b. De examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, en de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.
 - c. Indien een kandidaat bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
 - d. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan het bevoegd gezag.
2. Benoeming en samenstelling van de examencommissie:
 - a. Het bevoegd gezag stelt een examencommissie in voor elke door de school verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten.
 - b. Het bevoegd gezag draagt er mede door de samenstelling van de examencommissie zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
 - c. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld.
 - d. Leden van het bevoegd gezag worden niet benoemd tot lid van de examencommissie.
 - e. De wet geeft de directeur een groot deel van de eindverantwoordelijkheid voor het proces van de examinering en daarmee ligt het voor de hand – om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen – dat deze niet wordt benoemd in de examencommissie. Het is echter aan het bevoegd gezag om daarin een keuze in te maken.

Het Montessori College Eindhoven heeft een examencommissie bestaande uit:
- Mevr. A. van Stiphout (domein examen cie. VO Summa College, voorzitter)

- Mevr. S. Moorman (examensecretaris)
- Dhr. P. Gijsbers (examencoördinator)
- Dhr. H. Arian (teamleider havo)
- Mevr. S. Adriaans (teamleider mavo)
- examinatoren van de opleiding.

Binnen de examencommissie bestaat de afspraak dat de desbetreffende teamleider niet meestemt in de besluitvorming als het een van zijn of haar leerlingen betreft.

De examencommissie stelt in vergadering de eindbeoordeling van het schoolexamen vast.

Artikel 17. Verhindering schoolexamen

Indien een kandidaat door ziekte of een andere dwingende reden, niet veroorzaakt door onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de kandidaat of zijn wettelijke vertegenwoordiger, absoluut verhinderd is aan een toets deel te nemen, stellen zijn ouders/verzorgers de directeur of de secretaris van het eindexamen, op de dag waarop de bedoelde toets wordt afgenomen, voor 8:30 uur 's morgens in kennis van deze verhindering en de reden(en) daarvoor. Dit geldt voor elke dag waarop toetsen gemaakt dienen te worden. Alleen indien de afwezigheid gemeld is en de reden geldig, mag de kandidaat de toets(en) inhalen. Vanaf het moment dat de leerling de leeftijd van 18 jaar bereikt heeft kan hij de melding zelf doen.

Artikel 18. Geldigheid gemaakt werk

Een kandidaat dient voor aanvang van de toets zeer bijzondere familieomstandigheden (ernstige ziekte, overlijden familielid) alsmede eigen ziekteverschijnselen te melden bij de secretaris of examencoördinator. In overleg met de secretaris of examencoördinator moet tevoren duidelijk vastgesteld worden of de kandidaat in dat geval in staat is aan de toets deel te nemen, omdat deelname aan de toets betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt.

Ongemakken die de kandidaat ervaart tijdens afname van de toets, dienen direct gemeld te worden bij de surveillant en na afloop van de zitting bij de secretaris of examencoördinator.

Artikel 19. Te laat komen bij schoolexamen

De kandidaat dient een kwartier voor de aanvang van de toets aanwezig te zijn. Een kandidaat die te laat komt, meldt zich altijd eerst bij de examencoördinator van de opleiding. Hij verleent toestemming tot deelname aan de toets. De kandidaat mag tot uiterlijk een half uur na aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Wanneer dit een luistervaardigheidstoets of een mondeling schoolonderzoek betreft kan de kandidaat na de aanvang niet meer toegelaten worden. De kandidaat, die zonder geldige reden, ter beoordeling van de examencoördinator, te laat komt levert het gemaakte werk op hetzelfde tijdstip in als de andere kandidaten.

Artikel 20. Deadlines/ praktische opdrachten

Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht. Indien de leerling zich hier zonder geldige reden niet aan houdt, wordt op het rapport de praktische opdracht als "NB" (niet beoordeeld) aangemerkt.

Het verplicht alsnog in orde maken kan nog tot vijf dagen voor de eindrapport-vergadering in het vooreindexamenjaar. In eindexamenjaar tot vijf dagen voor verzending van de cijfers naar de inspectie.

Indien de leerling zich niet houdt aan bovenstaand tijdig hernieuwd inleveren praktische opdracht(en) wordt de NB definitief. De leerling heeft dan een onvolledig rapport en kan in het vooreindexamenjaar niet overgaan en in het eindexamenjaar geen diploma krijgen omdat het schoolexamen niet afgesloten is.

Artikel 21. **Uitstel schoolexamen**

In bijzondere gevallen kan de directeur besluiten een in de regeling van het schoolexamen vastgestelde toets uit te stellen voor alle daarbij betrokken kandidaten.

Artikel 22. **Geheimhouding**

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van deze regeling en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Artikel 23. **Regeling herkansing toetsen schoolexamen**

1. De kandidaat die eindexamen aflegt, heeft, met in achtneming van de regels (lid 2) omtrent het aantal malen dat opnieuw, dan wel alsnog aan een toets mag worden deelgenomen, per toetsperiode het recht opnieuw, dan wel alsnog, deel te nemen aan 1 toets van het schoolexamen (waaronder begrepen praktische opdrachten) die wordt beoordeeld met een cijfer en als herkansbaar genoemd wordt in het PTA, ongeacht de hoogte van het cijfer behaald voor de desbetreffende toets. De kandidaat moet de toets inhalen indien hij/zij, dan wel door ziekte of ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan de desbetreffende toets deel te nemen.
2. De kandidaat kan een herkansing gebruiken om één toets van het schoolexamen te herkansen met in achtneming van de volgende regels:
 - a. de kandidaat krijgt per toetsperiode 1 herkansingsmogelijkheid;
 - b. de kandidaat kan deze herkansing vrij inzetten op herkansbare schriftelijke en mondelinge toetsen, praktische opdrachten, profielwerkstuk uit de betreffende toetsperiode;
 - c. de herkansing van de betreffende toetsperiode die niet is gebruikt, vervalt;
 - d. een kandidaat, die ziek is en dit volgens de procedure heeft gemeld mag de toets inhalen;
 - e. er is een vast herkansingsmoment;
 - f. indien een kandidaat een toets mag **inhalen**, gebeurt dit vóór het herkansingsmoment;
 - g. alle toetsen dienen één week voor het Centraal Examen te zijn afgerond;
 - h. een kandidaat, die gebruik wil maken van een herkansing meldt zich hiervoor schriftelijk aan (standaardformulier), uiterlijk op de uiterste inschrijfdatum, die vermeld staat in de jaarplanning op de schoolwebsite;
 - i. de leerling moet afwezigheid bij eerste gelegenheid mondeling verantwoorden bij de examencoördinator, om de mogelijkheid tot herkansing te bespreken;
 - j. in bijzondere omstandigheden worden aparte afspraken gemaakt in overleg met de leerling en docent en na bespreking in de examencommissie.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het schoolexamen geldt als definitief cijfer voor die toets.

Het verplicht alsnog in orde maken kan tot vijf schooldagen voor de eindrapportvergadering in het vooreindexamenjaar. In het eindexamenjaar tot vijf schooldagen voor verzending van de cijfers naar de inspectie.

HOOFDSTUK IV CENTRAAL EXAMEN

Het centraal examen wordt afgenomen conform de artikelen 3.17 t/m 3.31 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 dd. 14 oktober 2021, geldend van 1 augustus 2022 tot heden.

Artikel 24. **Tijdvakken centraal examen**

Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs kent een eerste, een tweede en een derde tijdvak.

Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.

Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.

Artikel 25. **Afwijkend tijdstip centraal examen**

1. Het college kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
2. Het college kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen het bevoegd gezag zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.

Artikel 26. **Opgave kandidaten centraal examen**

1. De directeur deelt jaarlijks voor 15 oktober aan Onze Minister mede hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.
2. De directeur zendt jaarlijks tenminste drie dagen voor de aanvang van de centrale examens in het eerste tijdvak, aan de inspectie een lijst waarop voor iedere kandidaat vermeld staat in welke vakken hij centraal examen zal afleggen en waarop is aangegeven welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen heeft behaald.
3. Evenzo geschiedt voor het tweede tijdvak, aangevuld met de cijfers behaald in het eerste tijdvak.

Artikel 27. **Centraal examen in eerder leerjaar**

1. Het bevoegd gezag kan een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Artikel 3.34, vijfde lid, van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 is van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.
6. Voor kandidaten die in het voorlaatste jaar reeds een of meerdere vakken afsluiten is er maar één herkansing mogelijk, in het voorlaatste of in het laatste leerjaar.

Artikel 28. Regels omtrent het centraal examen

1. Onze Minister zorgt ervoor dat de opgaven, bedoeld in artikel 2, onderdeel c, van de Wet College voor toetsen en examens tijdig beschikbaar worden gesteld aan de directeur van de school.
2. De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
3. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededeling van eventuele vastgestelde errata.
4. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
5. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur samen met het gemaakte examenwerk.
6. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Hij levert het gemaakte werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.
7. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

Artikel 29. Beoordeling centraal examen

1. De directeur doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de directeur.
2. De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bepaald in het eerste lid, onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde, bedoeld in artikel 2.56, zesde lid van de wet, toekomen. De directeur stelt deze documenten ter hand aan de gecommiteerde.
3. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij toe de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommiteerde werkzaam is.
4. Bij digitale examinering worden de handelingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 30. Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een

onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 31. Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.

Artikel 32. Onvoorzienne omstandigheden centraal examen

Indien door onvoorzienne omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist de minister hoe alsdan moet worden gehandeld.

Artikel 33. Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de directeur is verhinderd bij een of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen op ten hoogste twee toetsen te voltooien.
2. Indien een kandidaat door overmacht niet aan het examen kan deelnemen lichten zijn ouders/verzorgers de school terstond telefonisch in op telefoonnummer 040-2694300. Een kandidaat die 18 jaar of ouder is, dient zelf vooraf deze melding te doen. Vervolgens stuurt hij een schriftelijke verklaring naar de school t.a.v. de examensecretaris, in geval van minderjarigheid van de kandidaat tevens ondertekend door een van de ouders/voogd.
3. Een kandidaat dient voor aanvang van een examenzitting zeer bijzondere familieomstandigheden (ernstige ziekte, overlijden familielid) alsmede eigen ziekteverschijnselen te melden bij de examencoördinator. In overleg met de examencommissie moet tevoren duidelijk vastgesteld worden of de kandidaat in dat geval in staat is aan het examen deel te nemen, omdat deelname aan een zitting betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt.
4. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld zijn examen in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie te voltooien.
5. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie.
6. Na afloop van het derde tijdvak deelt de betreffende staatsexamencommissie, onderscheidenlijk de voorzitter van de landelijke examencommissie, het resultaat mede aan de directeur.

HOOFDSTUK V

UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 34. Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst

van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 35. **Vaststelling uitslag**

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 3.34 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en voor zover van toepassing artikel 3.49.
2. De uitslag luidt “geslaagd voor het eindexamen” of “afgewezen voor het eindexamen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen als bedoeld in artikel 6.

Artikel 36. **Uitslag**

1. De kandidaat die eindexamen havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A of B als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 1. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 2. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 3. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 4. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie “voldoende” of “goed” heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.
3. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het

eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

Artikel 37. Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 3.29, eerste lid van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen. De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van artikel 3.34, vijfde lid van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 3.33 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 37a. Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort.

Artikel 38. Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
 - b. het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
 - c. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding;
 - d. de uitslag van het eindexamen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Onze Minister stelt het model van de cijferlijst vast.
5. De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

Artikel 39. **Duplicaten en afgifte verklaringen**

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten en cijferlijsten worden niet verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.

HOOFDSTUK VI OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 40. **Afwijking wijze van examineren**

1. De directeur kan toestaan dat een lichamelijk of geestelijk gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren, dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten;
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste 6 jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 41. **Bewaren examenwerk**

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de directeur en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de cijferlijst, bedoeld in artikel 3.40 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag

in het archief van de school bewaard.

3. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

Artikel 42. Spreiding voltooiing eindexamen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het bevoegd gezag geeft de toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin voor een examenkandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De rector of directeur en de examensecretaris stellen op verzoek van de examenkandidaat de uitslag van het eindexamen vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 3.34 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Artikel 43. Combinatie vervroegd centraal examen en gespreid examen en het recht op herkansingen

Het kan voorkomen dat een leerling centraal examen heeft afgelegd in het (voor)voorlaatste leerjaar (artikel 2.56, vierde lid, van de wet) en door omstandigheden het eindexamen gespreid gaat afleggen (Uitvoeringsbesluit WVO 2020 artikel 3.56). In dat geval moet het herkansingsrecht als volgt worden uitgelegd. Zit de leerling in het laatste leerjaar en heeft die al in het (voor)voorlaatste leerjaar herkanst, dan kan door hem in het laatste leerjaar (oftewel eerste schooljaar van het gespreid examen) geen herkansing meer worden gedaan. Alleen in het tweede schooljaar van het gespreid examen heeft hij nog één herkansingsrecht over de vakken die in dat jaar zijn afgelegd.

Wanneer de leerling een vak dat hij in het (voor)voorlaatste leerjaar heeft afgelegd zou willen herkansen in het laatste leerjaar, dan kan dat (ook al is dit het eerste schooljaar van het gespreid examen), maar dan kan hij in geen van de vakken die hij in dat jaar heeft afgelegd herkansen.

Over alle vakken die de leerling heeft afgelegd, ongeacht het afnamemoment, mag hij er dus 1 herkansen in het laatste leerjaar (eerste schooljaar van het gespreid examen) nadat voor de vakken die hij in dat jaar heeft afgelegd de eindcijfers voor de eerste maal zijn vastgesteld.

HOOFDSTUK VII SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 44. **Overgangsrecht schoolexamen rekenen**

1. Het eindexamen havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen als bedoeld in artikel 12.45 van de wet.
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen havo aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs vrijgesteld van het schoolexamen rekenen, indien hij reeds eerder een schoolexamen rekenen havo heeft gemaakt.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen havo, bedoeld in de artikel 3.35 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
4. In afwijking van de artikelen 3.40, eerste lid, onderdeel a en 3.49, tweede lid, wordt het cijfer voor het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen op grond van het tweede lid, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 3.34 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst op grond van artikel 3.40, tweede lid van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
7. Dit artikel vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 45. **Slotbepaling**

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist het bevoegd gezag en namens deze de directeur.

Eindhoven, september 2022

OP HET EXAMEN AFGEWEZEN LEERLINGEN.

Met leerlingen die op het examen afgewezen zijn en die alsnog hun diploma op onze school willen halen wordt een persoonlijk PTA afgesproken. De regelingen blijven voor hen die van het cohort waarin ze begonnen zijn. Zij mogen alle toetsen, opdrachten die zij opnieuw wensen te maken, opnieuw maken. Dus ook toetsen enz. uit havo 4. Het betreft hier nadrukkelijk niet herkansen. Het oude cijfer vervalt. Het nieuwe cijfer komt hiervoor in de plaats, ook als dat lager is dan het oude. Daarnaast krijgt de leerling naar evenredigheid van het aantal opnieuw te maken toetsen een aantal herkansingen.

Het persoonlijk PTA wordt door de leerling met de betreffende vakdocenten besproken. Een en ander dient voor 1 oktober van het eindexamenjaar afgewerkt te zijn. Leerling en eindexamencoördinator tekenen beiden het PTA. Hierna kan er niet meer afgeweken worden van hetgeen afgesproken is.

PERIODE-INDELING PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING HAVO 4/ 5 2022-2024

Alle data worden bekendgemaakt op de schoolwebsite.

OVERGANGSNORM VAN HAVO 4 NAAR HAVO 5

1. De leerling is bevorderd indien:
 - a. alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
 - b. er 1x5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
 - c. er 1x4, of 2x5, of 1x5 en 1x4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.
2. Leerlingen in havo 4 mogen op hun eindrapport ten hoogste één afgeronde 5 voor het cijfer van de vakken Nederlands, Engels en wiskunde scoren.
Voor leerlingen zonder wiskunde geldt dat ten hoogste één 5 voor Nederlands en Engels behaald mag worden.
Een leerling kan niet bevorderd worden als:
 - a. er meer dan één vijf voor deze vakken wordt gescoord;
 - b. er een vier of lager voor deze vakken wordt gescoord.
3. Daarnaast moet voldaan worden aan onderstaande voorwaarden:
 - a. er mag geen NB (niet beoordeeld) op het eindrapport staan;
 - b. alle schoolexamenonderdelen van havo 4 moeten afgerond zijn;
 - c. het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel moet beoordeeld zijn als “voldoende” of “goed”.
4. De cijfers voor de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming (die in havo 5 samen met het profielwerkstuk deel uitmaken van het combinatiecijfer) zijn in havo 4 cijfers die zelfstandig en volwaardig meetellen.
5. Een eindcijfer 3 of lager op de cijferlijst betekent dat de leerling niet bevorderd is.

Indien het rapport aan de norm voldoet heeft de leerling recht op bevordering.

Alle leerlingen waarvan het rapport niet aan de norm voldoet worden ter bespreking in de vergadering gebracht. Daarbij worden naast kwaliteit en inzicht/vaardigheid de leerlingenkenmerken meegewogen, zoals deze op het rapport staan vermeld: organisatievermogen, meedoen, zelfontplooiing en autonomie.

DOUBLEREN HAVO 4

Leerlingen die doubleren in havo 4 moeten alle toetsen, opdrachten enz. opnieuw maken. Dit geldt niet voor de vakken CKV en/of maatschappijleer indien aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

1. CKV: indien de beoordeling een voldoende (afgerond 6 of hoger) is.
2. Maatschappijleer:
 - a. Een leerling die een onvoldoende heeft voor maatschappijleer (afgerond 5 of lager), **moet alle toetsen en opdrachten** voor het vak maatschappijleer opnieuw doen. Alle eerder behaalde cijfers komen te vervallen.
 - b. Een leerling die een voldoende heeft voor maatschappijleer (afgerond 6 of hoger) heeft twee keuzes:
 1. De leerling mag maatschappijleer opnieuw doen. De leerling **moet dan alle toetsen en opdrachten** voor het vak opnieuw doen. Alle eerder behaalde cijfers komen te vervallen.
 2. Indien de leerling kiest voor het NIET opnieuw doen van maatschappijleer, staat daarmee zijn cijfer voor maatschappijleer in het toekomstige combinatiecijfer vast. Het betreft hier het afgeronde cijfer.
 3. De mentor of decaan bespreekt de consequenties die hieraan verbonden zijn met de leerling.

Wijzigingen voorbehouden.